

Självständigt arbete, 15 hp
Kandidatexamen i psykologi
VT 2016

Tiggaren, givaren och känslorna

Författare
Bodil Jönsson

Handledare
Peter Jönsson

Examinator
Anna Kemdal Pho

Sektionen för lärande och miljö

Abstract

Syftet med denna studie var att undersöka om känslor som väcktes hos potentiella givare i mötet med tiggare predicerade hur de förstnämnda bedömde sannolikheten för att ge eller inte ge ett bidrag. Dessutom undersöktes även om personlighet och ålder korrelerade med givmildhet, samt om könsskillnader förelåg med avseende på givmildhet. Metoden var kvantitativ och undersökningen genomfördes via onlineenkät. Undersökningsgruppen utgjordes av 51 st kvinnor och 36 st män. Åldersspannet var från 18-75 år. Resultatet visade att grundaffekterna *intresse* och *ledsnad* korrelerade signifikant positivt med givmildhet, medan *avsky*, *avsmak* och *vrede* korrelerade negativt med givmildhet. Inga andra signifikanta korrelationer förelåg. Dock går inte att dra några slutsatser kring varför korrelation fanns mellan affekterna och givmildhet. Studien visar inte vad som väckte affekterna, det kan vara mötet med tiggare men även bero på andra faktorer.

Ämnesord

Tiggare, givare, givmildhet, affekter, känslor, personlighetsdrag.

Syftet med denna studie var främst att undersöka om de känslor (Tomkins, 1962, 1963) som väcks hos potentiella givare i mötet med tiggare predicerar den bedömda sannolikheten för att de förstnämnda ska ge eller inte ge ett bidrag. Att det kan finnas ett samband mellan känslor som väcks och beslutsfattande rent generellt stöds av Andreonis (1994) teori om känslors roll inför människans agerande i bland annat vad gäller beslutsfattande. Då det varit svårt att hitta tidigare studier kring just denna aspekt kan denna studie tillföra ny kunskap och ökad förståelse inom detta område, samt eventuellt inspirera andra till fortsatt forskning i detta gebit. Även positiva och negativa affekter, enligt *Positive and Negative Affect Schedule* (PANAS) (Watson, Clark & Tellegen, 1988), effekter på givmildhet undersöktes. PANAS användes då detta är ett väl validerat instrument. Svensk version i översättning av Herlitz, Hillerås, Jorm & Winblad (1998) användes. Studien begränsar sig till att använda begreppet känslor sprungna ur affekter, ur ett psykodynamiskt perspektiv (Tomkins, 1962, 1963). Likaså undersöktes huruvida de personlighetsdrag som beskrivs i femfaktormodellen (Costa & McCrae, 1985) hade effekter på givmildhet. Alder och köns eventuella samband med givmildhet studerades också.

Under senare år har fenomenet med tiggare i Sverige uppmärksamrats ur olika synvinklar, och studier har gjorts på vad som sker med potentiella givare i mötet med tiggare, bland annat av McIntosh och Erskine (2000) i en studie gjord i Edinburgh. Dessa beskrev hur ambivalens hos givaren finns mellan irritation och sympati, och de utgick från reciprocitet, dvs att det ska finnas en ömsesidighet när gåvor utväxlas, att den som ger ska få något tillbaka (Mauss, 1923/1997). Denna ömsesidighet saknas enligt Mauss i mötet med tiggare. Beslutet att ge eller inte ge fattas enligt deras studie genom att moraliska, sociala och ekonomiska skäl övervägs. Andreoni (1990) var av motsatt uppfattning angående ömsesidighet. I sin teori, Warm Glow Giving, drog han slutsatsen att givaren också får något, nämligen att få uppleva välbefinnande. Människor ger dels av altruistiska skäl, dels av egoistiska enligt Andreoni. Munoz och Potter (2014) modellerade en form av spelteori mellan potentiella givare, där givaren överväger tiggarens faktiska nöd och hjälpbehov när hen fattar beslut angående att ge eller inte. De tänker sig att båda parterna, givare och tiggare, agerar för att vinna så mycket som möjligt och förlora så lite som möjligt. Givaren vinner genom att ge en känsla av osjälviskhet, tiggaren vinner genom att få pengar. Givarens inkomst och egen känsla av att vara altruistisk är faktorer som spelar in.

Ytterligare en teori till varför människan agerar på olika sätt är Damasio's "Somatic Marker Hypothesis" (1994), i vilken han definierade somatiska markörer som känslomässiga indikatorer som människan förlitar sig på i olika situationer. Teorin betonar känslornas roll i beteende och beslutsfattande och förklarar att utan känslor fattas beslut inte lika effektivt och rationellt. Damasio anser att kroppen bidrar med ett innehåll och utgör en del till hur intellekt och psyke arbetar. Av detta följer att intellektet och psyket är förkroppsligat, det går inte att skilja kropp respektive intellekt och psyke åt som två separata storheter. Damasio's studie handlar inte om tiggare.

Olika teorier definierar affekter, känslor och emotioner på olika sätt, vilket kan skapa viss begrepsförvirring. Till detta kommer svårigheter att översätta engelskans uttryck till svenska motsvarigheter. Tomkins (1962, 1963) teori om affekter innebär att affekter är direkta fysiologiska reaktioner på stimuli, t ex adrenalinutsöndring vid rädsla, muskler drar ihop sig, hjärtfrekvens kan öka etc. När individen kognitivt registrerar reaktionen och reflekterar kring "nu är jag rädd" så definierade Tomkins detta som en känsla, och hur denna känsla hanteras är en emotion, som är kulturellt och individuellt betingat. Tomkins begrepp för grundaffekterna använder han också för de känslor som uppstår när individen kognitivt blir medveten om vad som sker i kroppen. Utöver detta finns flera olika namn för varje känsla. Varje affekt och

varje känsla har dessutom ett kontinuum för dess styrka. De nio grundaffekterna är enligt Tomkins:

Positiva affekter är välbehag-glädje och intresse-iver.

Neutral affekt är förvåning-övertäckning.

Negativa affekter är irritation-vrede, avsky-hat, avsmak-äckel, oro-rädsla, ledsnad-förtvivlan, skam-förödmjukelse.

Tomkins ansåg att affekter är medfödda, förprogrammerade, och att de har livsavgörande signalfunktioner där information snabbt kan förmedlas.

Watson, Clark & Tellegen (1988) definierar i sin artikel *Positive and Negative Affect Schedule* (PANAS) Positiva Affekter (PA) och Negativa Affekter (NA), vilka inte är varandras motsatser utan utgör två separata affektiva dimensioner. Höga värden för PA reflekterar bl. a. stark entusiasm, njutbart engagemang och hög koncentration, medan låga visar på ledsenhet och orkeslöshet. Höga värden för NA reflekterar nedstämdhet i vilken kan ingå t.ex. ilska, avsky och skuld, medan låga visar på lugn och fridfullhet. Watson et al (1988) kopplar också de två affektiva tillstånden till positiva och negativa emotionella personlighetsdrag där PA relaterar till Extraversion och NA till Neuroticism (Watson & Clark 1984).

Lazarus och Folkman (1984) definierar emotion annorlunda. I sin kognitiva emotionsteori utlöses emotioner av kognitiva utvärderingar av situationer, eller av tankar, t ex "Hon är elak mot mig". Vid denna tanke uppstår då en känsla av någon art, t.ex. ledsnad, förvåning, ilska eller oro. Emotionerna innebär fysiologisk aktivering. Denna uppfattning står i direkt kontrast till Tomkins sätt att se på hur känslor/emotioner uppstår.

Det finns olika sätt att mäta känslor. Ekman och Oster (1979) skriver om hur emotioner kan avläsas i ansiktsuttryck, men också att emotioner kan döljas eller förkläs och vilseleda betraktaren, samt att det finns vissa individuella skillnader i hur emotioner uttrycks via ansiktet. PANAS (Watson, Clark & Tellegen, 1988/1998) som utgör ytterligare ett sätt att mäta känslor på, är ett välvaliderat självskattningsformulär med en skala som mäter graden av affekt från 1 till 5. 1 står för "Mycket lite eller Inte alls", och 5 står för "Mycket". Formuläret utgörs av 10 stycken positiva affekter och 10 stycken negativa affekter, vilka sedan utvärderas som två sammanhållna grupper.

Barasch, Levine, Berman, Deborah och Small (2014) föreslog i sin sammanfattning av sex olika studier att emotioner kan motivera till prosociala handlingar. Emotionellt styrda handlingar ansågs moraliska då det antogs att känslor är ärliga och direkta. Detta gäller när känslor leder till prosociala handlingar samt när känslorna blir ett positivt utfall av dessa handlingar. Som exempel kan nämnas "Warm Glow Giving" (Andreoni, 1990) som var en av de studier som ingick i undersökningen. Barasch et als (2014) fråga var om altruism, känslstyrda osjälviska beteenden och hög moral kunde samexistera i en och samma person, vilket de fann vara fallet. De undersökte ett brett emotionsspann av två primära emotioner, nämligen sorg och empati. Wessmann och Ricks (1966) longitudinella studie visade att upprymdhet medförde större socialt intresse för sin omgivning, medan nedstämdhet medförde motsatsen. Det förstnämnda innebar också att individen åtnjöt att vara personligt välfungerande, medan det sistnämnda innebar förlorad självkänsla och isolering. Lebowitz och Dovidio (2015) fann att empati för andras olycka predicerade positiv social attityd och altruistiskt interpersonellt beteende. Vidare framkom att undertryckande av emotioner ledde till motsatsen.

Angående ålder och köns inverkan på emotioner visar Diener, Sandvik & Larsens studie (1985) att yngre vuxna och kvinnor i alla åldrar uppvisar högre emotionell intensitet samt manifesterar cyklotyma symtom, dvs snabba förändringar i stämningsläge, i jämförelse med äldre respektive män. Krebs och Van Hesteren (1994) presenterar och utvärderar en integrativ modell baserad på sex antaganden, baserade på olika teorier, över hur altruism kan tänkas utvecklas över livstiden. Ett antagande är, att den altruism som utvecklas senare i livet än tidigt är mer altruistisk. Vidare konstaterar de att det är trösterikt att betrakta själviska vuxna

som omogna, eftersom de då kan komma att bli mer osjälviska genom mognad. Andreoni och Vesterlund (2001) visar i sin studie, där de genomförde diktatorsexperimentet, att kvinnor var mer vänliga och generösa när kostnaden för att ge var hög, medan män var mer altruistiska och benägna att ge när kostnaden för detta var låg. Eckel och Grossman (1998) säger i sin rapport, att kvinnor ger dubbelt så mycket som män och tenderar att vara mer socialt osjälviskt inriktade, medan män tycks vara mera individorienterade och själviskt inriktade, även detta vid diktatorsexperimentet.

Costa och Mc Crae (1992) utvecklade Femfaktorteorin, eller Big Five som den också kallas, där personlighetsdrag, traits, kategoriseras i fem olika kategorier. Genom ett inventeringsverktyg kan individen kartlägga och få fram i vilken utsträckning hen ingår i de olika kategorierna. De fem kategorierna är extraversion, öppenhet, samvetsgrannhet, vänlighet och neuroticism. Inventeringen kan även göras via ett kortformulär, TIPI (Gosling, Rentfrow & Swann, 2003), med endast 10 punkter att ta ställning till. Av de fem kategorierna är vänlighet den som berör hur individer skiljer sig åt i mellanmänskliga relationer (Graziano & Tobin, 2009). Den har i prosocialt hänseende empiriskt kopplats till bland annat hjälpsamhet (Graziano, Habashi, Sheese, & Tobin, 2007).

Frågeställning

Predicerar de känslor hos individen som växer i mötet med tiggare den bedömda sannolikheten för om denne ger ett bidrag? Predicerar personlighetsdrag och ålder den bedömda sannolikheten för att ge ett bidrag? Föreligger könsskillnader avseende den bedömda sannolikheten att vara givmild gentemot tiggare? Eftersom det enligt författarens vetenskap saknas tidigare forskning inom ämnet får studien betraktas som explorativ.

Metod

Urval och procedur

Deltagarna i undersökningen bestod av 87 personer, varav 51 st var kvinnor, och 36 st var män. Åldersspannet var från 18-75 år, $M=44$ år, $SD=13,81$, $Md=43$ år, $Min=18$ år, $Max=77$ år. Uttagningen av deltagare baserades primärt på bekvämlighetsurval, vilket utgjordes av 15 personer i åldern 30 till 76 år ur författarens släkt, yrkes- och bekantskapskrets, samt därpå följande snöbollseffekt då dessa första utvalda tillfrågades om de kunde tänka sig att vidarebefordra förfrågan till sina egna kontakter. Kontakt togs med potentiella deltagare via mail, där de tillfrågades om de var intresserade av att delta. I mailet ingick en länk till den online-enkät utformad i Google Docs (bil.1) som utgjorde underlag för insamlande av data. Datainsamlingen pågick under 2-3 veckor då ett tillräckligt stort antal hade besvarat enkäten. Därefter vidtog analys av data med ett icke-parametriskt korrelationstest. Deltagarna hade möjlighet att diskutera enkäten med varandra, då enkäten inte var låst innan de eventuellt vidarebefordrade den till andra presumtiva deltagare. Det fanns ingen uppmaning till deltagarna att inte diskutera enkäten med varandra innan de besvarade den.

Den online-enkät (bil.1) vilken data insamlades genom, informerades i sin inledning om vid vilket lärosäte och i vilket ämne undersökningen gjordes, att studien skulle resultera i en C-uppsats och vilket studiens syfte var. Vidare fanns information om att deltagandet var frivilligt och kunde avbrytas under ifyllandet, dock inte efteråt då deltagarnas svar var anonyma och deltagarna därför inte gick att spåra. Deltagarna bekräftade att de tagit del av ovanstående information i enkätens inledning. Ålder och kön uppgavs. Enkäten utgjordes utöver detta av självskattningsfrågor inom fyra nedan beskrivna variabler.

Den statistiska analysen av Givmildhet, Tomkins grundaffekter, PANAS, Big Five och ålder gjordes med Spearman's rangkorrelation, r_s . Korrelationsanalys gjordes av PANAS enskilda variabler och givmildhet. Detta gjordes även med Big Fives variabler och givmildhet.

Ett p -värde $< .05$ räknades som signifikant. Data angående kön analyserades med Mann-Whitney's U-test, vilket är ett ickeparametriskt test som används när data baseras på nominala variabler, i detta fall två grupper; man respektive kvinna, och syftet med detta test är att testa skillnader mellan dessa grupper i relation till en annan variabel, i detta fall givmildhet. Mann-Whitney's U-test motsvarar ett oberoende t-test då data är parametrisk. Deskriptiv statistisk analys gjordes för att åskådliggöra medelvärde, standardavvikelse samt median med minimum och maximum.

Instrument

Beroende variabel.

Givmildhet. Beroende variabel i formuläret var "Sannolikhet för att ge ett bidrag till tiggare". Vad bidraget kunde utgöras av definierades inte. Sannolikheten angavs i procenttal från 0-5% vilket betydde ingen eller låg sannolikhet att ge, och därefter procentsatser i 5-gradiga intervall upp till 96-100%, och där sannolikheten att ge ökade för varje steg. Detta sätt att mäta givmildhet skapades av författaren och valdes grundat på ett antagande att procentbegreppet skulle vara ett av flertalet deltagare välbekant begrepp. Då skalan var av kvotkaraktär fanns ett absolut nollbegrepp vilket deltagarna antogs kunna relatera till när det valde sin hypotetiska vilja att ge. Data uppvisade ett snedfördelat resultat där 37 stycken uppgav 0-5% sannolikhet att ge. Då data var väldigt snedfördelad användes Spearmans korrelation.

Oberoende variabler.

Tomkins grundaffekter. För affekter angavs de nio grundaffekterna med två olika ord vardera. Dessa skattades på en 5-gradig skala för att ange hur intensivt affekten upplevdes. 1 på skalan betydde "Mycket lite – inte alls" och 5 betydde "Väldigt mycket". Grundaffekterna som angavs var "Förvåning-Överraskning", "Intresse-Iver", "Glädje-Trygghet", "Irritation-Vrede", "Ledsnad-Förtvivlan", "Oro-Rädsla", "Avsmak-Äckel", "Avsky-Hat" och "Skam-Förödmjukelse" (Tomkins, 1962, 1963). Då det enda formulär för affektskattning som författaren kunde finna på svenska, vilket författaren inte kunde finna var validerat, betingade ett pris som författaren inte ansåg sig kunna betala, skapades i stället ett formulär av författaren själv till denna studie

PANAS. För att mäta affekter även med ett väl validerat självskattningsinstrument användes Positive and Negative Affect Schedule (PANAS) (Watson et al, 1988/1998), som är ett välvaliderat självskattningsinstrument. PANAS uppgav 10 ord för positiva affekter och 10 ord för negativa. Orden var "Intresserad", "Ointresserad", "Ivrig", "Missbelåten", "Stark", "Skuldmedveten", "Rädd", "Fientlig", "Entusiastisk", "Stolt", "Lättirriterad", "Alert", "Skamsen", "Inspirerad", "Nervös", "Bestämd", "Uppmärksam", "Spänd", "Flitig" och "Skrämd". Varje affekt graderades av deltagarna på en skala från 1-5, där 1 stod för "Mycket lite eller inte alls", och 5 stod för "Väldigt mycket". Medelvärdet för positiva respektive negativa affekter beräknades och utgör dataunderlaget i denna kategori.

Big Five. För att mäta variabeln personlighetsdrag användes en kortform, Ten Item Personality Inventory (TIPI), (Gosling et al, 2003) av ett inventeringsinstrument hämtat från personlighetsteorin Big Five (Costa et al, 1992). TIPI innehåller 10 ordpar att ta ställning till, var och en av de 5 personlighetstyperna representerades av 2 ordpar. Några frågor var reverserade. Medelvärde för vart och ett av de fem personlighetskategorierna räknades ut och var dataunderlag för analysen. Frågorna var graderade från 1-7 som angav i vilken utsträckning deltagarna instämde eller inte i de ordpar som presenterades, 1 betydde "Motsätter mig starkt", 7 betydde "Instämmer starkt". Ordparen var "Utåtriktad, entusiastisk", "Kritisk, stridig", "Rekorderlig, självdisciplinerad", "Orolig, blir lätt upprörd", "Öppen för nya upplevel-

ser, komplex”, ”Reserverad, tyst”, ”Sympatisk, varm”, ”Desorganiserad, vårdslös”, ”Lugn, känslomässigt stabil”, ”Traditionell, inte så idérisk”.

Kön. Variabeln kön fanns med för att undersöka huruvida könsskillnader fanns med avseende på givmildhet.

Ålder. Effekten av ålder studerades.

Etik

De forskningsetiska kraven vad gäller information, samtycke och konfidentialitet uppfylldes. I informationen till deltagarna ingick dock inte upplysningar om nyttjandekravet, vilket var en underlåtenhet från författarens sida. Författaren kunde inte se några risker som studien kunde innebära för deltagarna. Ingen av deltagarna stod i beroendeställning till författaren.

Resultat

Givmildhet

Givmildhet indelades i 18 nivåer där nivå 1 utgjordes av 0-5% sannolikhet att deltagaren skulle ge ett bidrag, nivå 2 utgjorde 6-10 % sannolikhet, etc. till 100 % sannolikhet på nivå 18. Resultatet visade att $M = 4.16$, $Sd = 4.35$, $Md = 2.00$, $Min = 1.00$, $Max = 18.00$. Medelvärde för sannolikheten att ge var 16-20 %, medianen var 6-10 %.

Tomkins grundaffekter

Resultatet visade att affekterna intresse och ledsnad korrelerade positivt signifikant med givmildhet: intresse $r_s = .330$, $p < .01$ och ledsnad $r_s = .464$, $p < .01$. Avsmak korrelerade negativt med givmildhet $r_s = -.443$, $p < .01$, vilket även avsky gjorde $r_s = -.289$, $p < .01$ liksom vrede $r_s = -.252$, $p < .05$.

Övriga affekter korrelerade inte signifikant med givmildhet. Deras korrelationskoefficienter och p -värden var som följer. Givmildhet vs förvåning $r_s = -.101$, $p = .355$, givmildhet vs glädje $r_s = .000$, $p = 1.000$, givmildhet vs rädsla $r_s = .042$, $p = .704$, givmildhet vs skam $r_s = -.105$, $p = .337$.

För deskriptiv statistik se tabell 1.

Tabell 1.

Deskriptiv statistik för Tomkins grundaffekter.

Grundaffekter	M	Sd	Md	Max	Min
Glädje	1.42	.76	1.00	4.00	1.00
Intresse	1.74	.92	1.00	5.00	1.00
Förvåning	1.63	.86	1.00	4.00	1.00
Vrede	3.38	1.20	2.00	5.00	1.00
Ledsnad	3.28	1.16	3.00	5.00	1.00
Rädsla	1.80	1.00	2.00	5.00	1.00
Avsmak	1.63	1.02	1.00	5.00	1.00
Avsky	1.40	.97	1.00	5.00	1.00
Skam	2.44	1.24	2.00	5.00	1.00

PANAS

Varken positiva eller negativa affekter som grupp korrelerade signifikant med givmildhet, $r_s = .070$, $p = .524$ respektive $r_s = -.095$, $p = .387$. För korrelation mellan PANAS enskilda variabler och givmildhet, se tabell 2. De enskilda variabler som korrelerade positivt med givmildhet var intresserad, skuldmedveten och skamsen. De variabler som negativt korrelerade med givmildhet var ointresserad, fientlig, bestämd och lättirriterad. För deskriptiv statistik se tabell 3.

Tabell 3.
Deskriptiv statistik för PANAS

Affekter	M	Sd	Md	Max	Min
Positiva affekter	1.77	.51	1.70	4.30	1.00
Negativa affekter	2.08	.60	2.00	3.80	1.00

Big Five

Inget personlighetsdrag korrelerade signifikant med givmildhet, se tabell 4. För deskriptiv statistik se tabell 5.

Tabell 4.
Korrelationsmatris för Big Five och givmildhet.

	Givmildhet	Extrovert	Samvetsgrannhet	Öppenhet	Vänlighet	Neuroticism
Givmildhet	1.00					
Extrovert	.02	1.00				
Samvetsgrannhet	.02	-.04	1.00			
Öppenhet	-.03	.12	.01	1.00		
Vänlighet	-.17	.23	.14	.20	1.00	
Neuroticism	.08	.36	.01	.15	.40	1.00

Tabell 5.
Deskriptiv statistik för Big Five.

Traits	M	Sd	Md	Max	Min
Extrovert	4.88	1.44	5.00	7.00	1.00
Samvetsgrannhet	4.53	1.17	4.50	7.00	1.00
Öppenhet	5.13	1.29	5.50	7.00	2.00
Vänlighet	5.10	1.20	5.00	7.00	1.50
Neuroticism	5.07	1.23	5.00	7.00	1.50

PANAS och Tomkins grundaffekter

Resultatet visade att av Tomkins grundaffekter och närbesläktade, eller samma, affekter i PANAS, korrelerade signifikant positivt intresse och intresserad $r_s = .533$, $p = .00$, glädje och inspirerad $r_s = .448$, $p = .00$, skam och skamsen $r_s = .559$, $p = .00$ samt vrede med dels lättirriterad och fientlig $r_s = .565$, $p = .00$ för båda, dels med bestämd $r_s = .285$, $p = .01$.

Tabell 2.

Korrelationsmatris för PANAS enskilda variabler och givmildhet.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	
1. Givmildhet	1.00																					
2. Intresserad	.53	1.00																				
3. Ointresserad	-.47	-.71	1.00																			
4. Ivrig	.08	.30	-.15	1.00																		
5. Missbelåten	-.11	-.20	.33	-.07	1.00																	
6. Stark	.07	.07	.06		.17	.06	1.00															
7. Rädd	.01	-.03	.06	.00	.12	-.01	1.00															
8. Skuldmedveten	.44	.35	-.35	.23	.18	.02	.08	1.00														
9. Fientlig	-.36	-.28	.44	-.14	.28	.04	.16	-.23	1.00													
10. Entusiastisk	.14	.29	-.26	.48	-.33	.28	.19	.10	-.10	1.00												
11. Stolt	.07	.05	.03	.31	-.20	.20	.20	-.02	-.03	.44	1.00											
12. Lättirriterad	-.28	-.45	.54	-.15	.38	-.03	-.00	.02	.48	-.17	-.01	1.00										
13. Alert	.06	.15	-.08	.27	.07	.24	.16	.30	-.01	.18	.30	.11	1.00									
14. Skamsen	.35	.29	-.27	.25	.16	.09	.06	.76	-.23	.06	.02	-.01	.33	1.00								
15. Inspirerad	.19	.35	-.31	.42	-.15	.29	.06	.22	-.20	.56	.45	-.14	.14	.21	1.00							
16. Nervös	.19	.06	-.06	.05	.11	.01	.37	.39	.12	.17	.12	.20	.14	.42	.18	1.00						
17. Bestämd	-.41	-.45	.55	.03	.18	.35	-.04	-.23	-.04	.01	.16	.45	.24	-.20	.01	.03	1.00					
18. Uppmärksam	.12	.26	-.13	.26	-.01	.28	.28	.21	.02	.36	.18	-.07	.44	.20	.40	.36	.22	1.00				
19. Spänd	.00	-.10	.15	.04	.29	.36	.23	.42	.21	.01	.08	.48	.36	.38	.11	.62	.13	.40	1.00			
20. Flitig	.01	.05	.11	.31	.06	.36	.26	.07	.06	.28	.48	.01	.14	.06	.45	.12	.22	.30	.14	1.00		
21. Skrämd	-.06	-.02	.13	-.03	.17	.09	.64	.09	.34	.16	.17	.17	.16	.17	.11	.59	.20	.33	.36	.24	1.00	

Siffrorna på övre horisontell axel motsvaras av siffrorna i vänster spalt.

Ålder korrelerade inte med givmildhet, och ingen signifikant skillnad förelåg mellan köns förmodade vilja att ge. Mann-Whitney U-test för kön visade $U = 741.50$, $p = .148$, respektive Spearmans rho för ålder $r_s = -.059$, $p = .592$.

Diskussion

När det gäller validitet för frågeformulärets affektdel beträffande Tomkins (Tomkins, 1962, 1963) finns problem då det inte är validerat utan konstruerat av författaren själv enbart för detta ändamål. Vad gäller begreppsvaliditet (Grimm & Widaman, 2012, Smith, Combs & Pearson, 2012) är en relevant fråga om det som mättes verkligen var det som avsågs att mätas, alltså känslor sprungna ur affekter i Tomkins affektdel och PANAS-delen (Watson et al, 1988/1998). Tolkningen är bl. a. avhängig vilka definitioner av begreppen som författaren använder sig av. Författaren använder sig av psykodynamisk begreppsbyggnad i detta fall, närmare bestämt Tomkins (1962, 1963) affektteoris definitioner av affekt, känsla och emotion. Känslor grundar sig då i affekter, och då studiens enkät inte efterfrågade fysiologiska reaktioner, t ex i form av hjärklappning och muskelspänningar, kan den inte avses mäta affekter utan snarare känslor. Ett problem rent definitionsmässigt blir att Tomkins affekter benämns av Tomkins själv med samma begrepp som anger känslor. När det gäller den emotionella sidan av deltagarnas upplevelse i tiggarmötet är detta helt okänt då inga djupintervjuer gjordes som kunde ha klargjort bakomliggande subjektiva eller kulturella aspekter till de känslor som uppstod, och därmed utgår emotionella upplevelser ur studien.

Av PANAS begrepp för positiva affekter ingår ett antal som kan likställas med Tomkins, medan andra inte gör det utan mera kan ses som beskrivning av kognitiv aktivitet, d.v.s. tankar. Som exempel på de sistnämnda kan nämnas ”Flitig”, ”Skuldmedveten”, ”Stark” och ”Bestämd”. Om man betraktar de enskilda begreppen i PANAS kan det verka problematiskt i denna studie, då alla begrepp inte beskriver affekter med dito känsla enligt Tomkins. Men då PANAS respektive del, PA och NA, ska ses som en helhet, och de begrepp som ingår representerar vid höga värden för PA entusiasm, aktivitet och ett alert tillstånd, medan NA representerar vid dito värden bland annat sorg, oro och ilska så är det rimligt enligt författaren att använda både Tomkins och PANAS i samma enkät. Anledningen till att båda används är att författaren var särskilt intresserad av Tomkins, men inte fann något underlag som var fritt att använda, därför kompletterades författarens eget enkätunderlag med PANAS då detta är ett välvaliderat instrument. Både Tomkins och PANAS har sin grund i dynamisk teoribildning.

För att undersöka huruvida Tomkins korrelerade med PANAS enskilda begrepp och därmed göra ett försök att undersöka validiteten hos Tomkins, gjordes korrelationstestet Spearman's rho mellan de affektbegrepp som kan anses vara likartade. Resultatet visade att intresse och intresserad korrelerade positivt signifikant, liksom båda dessa gjorde med givmildhet, vilket kan stärka Tomkinsenkätens validitet.

Vidare korrelerade skam och skamsen positivt signifikant, däremot skiljde de sig åt gentemot givmildhet, där PANAS skamsen korrelerade positivt signifikant med givmildhet, medan skam enligt Tomkins inte gjorde det. Detta undergräver trovärdigheten hos enkäten för Tomkins i just denna del. Orsaken till diskrepansen är okänd.

Tilläggsanalyserna visade också att vrede korrelerade positivt signifikant med PANAS-begreppen lättirriterad, fientlig och bestämd, vilka i sin tur också korrelerade negativt signifikant med givmildhet. Lättirriterad och fientlig är närbesläktade med vrede, och vrede korrelerade också negativt signifikant med givmildhet, vilket sammantaget kan stärka validiteten i just denna affekt i enkätdelen för Tomkins. Vad gäller bestämd är detta begrepp svårt att tolka gentemot Tomkins affekter och har ingen direkt motsvarighet där, utan kan i stället närmast ses som en kognition i skenet av Tomkins. I PANAS faller det däremot inom PA, vilket i ett övergripande perspektiv innebär entusiasm, engagemang och koncentration, vilket

i detta fall lett till att inte vilja ge. Detta går emot Wessmann och Ricks (1966), om dessa tillstånd kan jämföras med upprymdhet.

Även avsky och avsmak hos Tomkins korrelerade negativt signifikant med givmildhet, men dessa känslor har ingen direkt motsvarighet hos PANAS, däremot ingår avsky som underordnat begrepp vid höga värden i NA (Watson, Clark & Tellegen, 1988/1998). Avsky, avsmak och vrede korrelerade negativt signifikant med givmildhet. Dessa tre affekter är negativa (Tomkins, 1962, 1963), vilket kan medföra nedstämdhet och minskat socialt intresse enligt Wessmann och Ricks (1966).

Inte heller här säger undersökningen något om orsaken till att dessa affekter väcks, det kan bero på mötet med tiggare, men inte nödvändigtvis. Avsky och avsmak har enligt Tomkins funktionen att hålla något obehagligt eller hotfullt på avstånd. Vrede har funktionen att mobilisera agerande för att upprätta gränser kring individen för att skydda sig mot det oacceptabla eller hotfulla. I ljuset av detta, om det är mötet med tiggaren som väcker affekterna, så är det begripligt att dessa affekter korrelerar med att inte vilja ge. Affekterna skulle dock också kunna vara relaterade till samhällsbilden som gör att människor tvingas tigga, och att den potentielle givaren inte vill befrämja eller stödja denna samhällsutveckling eller tiggerisystemet som sådant.

Vidare korrelerade Tomkins intresse positivt signifikant med PANAS intresserad, och båda korrelerade även positivt signifikant med givmildhet, vilket ytterligare kan stödja trovärdigheten i Tomkinsdelen.

Undersökningen visade, att av Tomkins grundaffekter så korrelerar intresse och ledsnad positivt med givmildhet, vilket innebär att det är högre sannolikhet att givaren skänker ett bidrag till tiggare då dessa känslor väcks. Dock går det inte att dra några slutsatser kring varför det förhåller sig på detta sätt, ett eventuellt kausalt samband är ju inte klarlagt. Ledsnad har ingen direkt motsvarighet hos PANAS, därför går ingen jämförelse att göra. Ledsnad reflekteras dock i PA som gruppaffekt vid låga värden, men detta har inte gett signifikant korrelation gentemot givmildhet i denna undersökning. Intresse är en positiv affekt (Tomkins, 1962, 1963), vilket kan tolkas så att det till en del stämmer med Wessmann och Ricks (1966) som gör gällande att upprymdhet befrämjar ett större socialt intresse för sin omgivning, därmed inte sagt att detta skulle innebära vilja att ge. Detta under förutsättning att intresse kan likställas med upprymdhet. Däremot tycks inte Wessman och Ricks (1966) slutsats kring att nedstämdhet leder till social isolering stämma med det faktum att denna undersökning visar att ledsnad korrelerar med givmildhet. Anledningen till ledsnaden är okänd. Det kan vara att deltagarna är ledsna över något eget personligt som de upplevt som inte har med mötet av tiggare att göra, men det kan också vara att de är ledsna över just att människor behöver tigga, vilket i så fall kan medföra en vilja att ge. Barasch et al (2014) föreslår att emotioner kan motivera till prosociala handlingar, vilket kan stödja att överhuvudtaget några känsloreaktioner alls korrelerade med givmildhet.

McIntosh och Erskine (2000) säger att det finns ambivalens mellan sympati och irritation i tiggarmötet. De bygger detta på antagande om reciprocitet, vilket alltså inte finns i tiggarmötet enligt Mauss (1923/1997). Detta skulle kunna vara en förklaring till att vrede korrelerar negativt med givmildhet i denna undersökning.

Varken PA eller NA som grupperad affekt korrelerade signifikant med förmodad givmildhet. En fråga är om det kan bero på att ett antal av begreppen i PANAS beskriver tankar om affekter i stället för affekter i sig enligt Tomkins definition, och om det i så fall kan finnas värderingar kring dessa som bidrar till utfallet. Exempel på detta skulle kunna vara fientlig, Dock förekommer det att människor har värderingar även av Tomkins grundaffekter, så detta är kanske inte ett relevant antagande. Människor kan värdera t ex vrede som något mycket dåligt som man helst inte ska känna alls. En svaghet i undersökningen är att man inte vet hur deltagarna tolkar och förstår de ord som de ska ta ställning till. Dock är just PANAS

välvaliderat, vilket inte de begrepp som användes för grundaffekterna är. Kanske är det så att det är Tomkins som är den svagare länken här medan PANAS ger en sannare bild av hur känslor predicerar givmildhet.

Personlighet mättes med TIPI som består av ett reducerat antal frågor från Costas et als (1992) Big Five-formulär. Detta kan möjligen ha lett till att även validiteten reducerats. TIPI har emellertid befunnits ha god validitet jämfört med längre frågeformulär för traits enligt Big Five (Furnham, 2008). Det fanns dock inget signifikant samband mellan någon av de fem dimensionerna i Big Five och givmildhet, vilket innebär att den förmodade givmildheten här inte handlar om personlighetsdrag enligt denna undersökning. Inte heller vänlighet som är den kategori som anger variationer i mellanmänniskt avseende och hjälpsamhet (Graziano & Tobin, 2009) ger någon korrelation med givmildhet (Graziano, Habashi, Sheese, & Tobin, 2007). Vänlighet har det näst högsta medelvärdet, $M = 5.10$, efter öppenhet i Big Five-delen, vilket kan indikera att deltagarna skattat sin vänlighet ganska högt i relation till övriga personlighetsdrag, men trots detta ger det ingen korrelation med givmildhet.

Ålder korrelerade inte heller signifikant med givmildhet. Trots att det finns ett åldersspann bland deltagarna från 18 till 75 år till framkom alltså ingen signifikant skillnad i givmildhet och därmed eventuellt länkad altruism som kunde stödja Krebs och Van Hesterens (1994) rapport. Ingen signifikant skillnad förelåg mellan könen avseende sannolikhet att ge. Forskning kring skillnader mellan könen när det gäller altruism och givmildhet av ekonomisk karaktär tycks inte vara entydig (Andreoni och Vesterlund, 2001, Eckel och Grossman, 1998). Undersökningen innefattade inga uppgifter om hur kön hos givaren förhöll sig till kön hos tiggaren vad gäller givmildhet. Data kring detta hade tillfört undersökningen ytterligare en dimension.

Vad gäller givmildhet som den beroende faktorn skattade deltagarna i genomsnitt den förmodade sannolikheten att ge ett bidrag till 16-20 %, medianen var 6-10 %. Detta kan ses som ganska låga värden, anledningen kan vara att känslor inför tiggare undertrycks så att prosocialt beteende blir hämmat (Lebowitz och Dovidio, 2015). Tiggare är nu också ett vanligt inslag i det offentliga rummet och väcker kanske inte så starkt socialt engagemang längre. En viktig synpunkt är också att detta procenttal har olika innebörd beroende på hur ofta deltagaren möter en tiggare. Detta är en svag del i hela studien, frågan om hur ofta individerna möter en tiggare borde ha ställts, och även naturligtvis om han/hon överhuvudtaget hade mött någon. Om inte skulle vederbörande inta ha gått vidare och svarat.

Det finns ett antal brister i denna studie. Bekvämlighetsurval tillämpades i det initiala urvalet av deltagare, vilket kan ha utgjort en risk för att några av deltagarna kan ha haft bias för samma ståndpunkt som författaren. Hur utfallet skulle bli ur reliabilitetssynpunkt vid ett test-retest går inte att veta, hur deltagarna kände sig just när de besvarade formuläret kan ha haft inverkan på deras svar. En annan eventuellt försvagande initial omständighet utgörs av det faktum att deltagarna hade möjlighet att samtala om enkäten, då den inte var låst, innan det att deltagarna eventuellt skickade den vidare. Detta kan innebära att viss påverkan kan ha skett deltagarna emellan. Det faktum att författaren i brevet som följde med enkäten till deltagarna informerade om syftet med studien kan också ha påverkat deltagarna.

Ytterligare ett validitetsproblem kan föreligga då studien grundas på självskattning. Författaren vet ingenting om huruvida deltagarna var helt medvetna om vad de kände. Olika affekter och känslor kan ha blandats ihop så att t ex ilska förväxlas med oro. Det är också okänt hur deltagarna definierar olika affekter och känslor. Kontrollfrågor skulle kunna ha höjt validiteten. Sådana frågor kunde ha gällt hur ofta deltagarna mötte en tiggare, hur deltagarna tolkade olika fysiologiska reaktioner, affekter, hos sig själva i begrepp av känslореaktioner. En annan sådan frågeställning kunde ha gällt om deltagarna relaterade den upplevda känslan till mötet med tiggaren eller om det fanns ett annat upphov till den. Vidare kunde deltagarna ha fått bedöma hur de rent generellt upplevde de olika affekterna, i vilken grad de ansåg att

respektive affekt var acceptabel att känna eller ej. Resultatet skulle då eventuellt kunna påvisa till exempel om frekvensen av möten med tiggare påverkar de känslor som uppstår, bringat klarhet i om deltagarna hade samma eller olika tolkningar av vad respektive affekt innebar, om det var mötet med tiggaren som väckte känslan eller ej e.t.c.

Slutligen hade det varit en fördel om frågor om social önskvärdhet hade ingått (Crowne, D. P., & Marlowe, D. 1960), detta då självskattningen kan ha inneburit ställningstaganden om vad som är socialt önskvärt när det gäller givmildhet. Då brevet som följde med enkäten klargjorde syftet, kan detta ha påverkat hur deltagarna svarade.

Denna studie kan, förutom att ha gett bidrag till ökad kunskapsmängd inom sitt område genom resultatet som påvisar korrelation mellan känslor och den uppskattade viljan att ge, ses som ett bidrag till att väcka intresse för fortsatta men noggrannare undersökningar kring den specifika frågan om huruvida givmildhet mot tiggare kan prediceras av känslor enligt dynamisk teoribildning. Då studien innehåller en del svagheter angående bl. a. begreppsbildningen kring vad det är som undersöks, är det önskvärt att fortsatt forskning skulle ta sin utgångspunkt i att deltagarna tar ställning till de fysiologiska reaktioner som uppstår vid en situation med tiggare. Detta skulle eventuellt kunna leda till en säkrare definition av vilka känslor som väcktes.

Vidare bör ett antal kontrollfrågor ställas, t.ex. några av ovanstående nämnda, för att närmare klargöra vad som faktiskt utlöser beslutet om att ge eller inte ge vad gäller känslornas roll. En aspekt som då kan tas in vid fortsatta studier är deltagarnas syn på tiggeri och på tiggarnas situation, detta ur olika perspektiv såsom moraliska, altruistiska eller politiska i syfte att få en bredare kontext till affekters roll. Dessutom skulle djupintervjuer med ett antal av deltagarna ge ytterligare information kring vad som kan predicera givmildhet i mötet med tiggare, och även de emotionella aspekterna, vilka inte tagits upp här, skulle då kunna belysas.

Ytterligare en infallsvinkel för kommande forskning kan vara att ta upp frågan om hur deltagare tänker kring tiggarens behov av hjälp och om det har något inflytande över beslutsprocessen rörande att ge eller inte ge (Munoz och Potter, 2014).

Användande av ett mer komplett Big Five-formulär samt en utvecklad form för affektfrågorna, eller ett validerat instrument om sådant finns, är också något som kan utveckla en sådan kommande studie.

Referenser

- Andreoni, J.(1990). Impure Altruism and Donations to Public Goods: A Theory of Warm- Glow Giving. *Economic Journal* ,100 (401): 464–477.
- Andreoni, J., Vesterlund, L. (2001). Which is the fair sex? Gender differences in altruism. *Quarterly Journal of Economics* 116(4): 293-312.
- Barasch, A., Levine, E.E., Berman, J. Z., Deborah A. & Small, D. A. (2014). Selfish Or Selfless? On the Signal Value of Emotion in Altruistic Behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*. 107(3):393-413.
- Costa, P.T.Jr. & McCrae, R.R. (1992). *Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) manual*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
- Crowne, D. P., & Marlowe, D. (1960). A new scale of social desirability inde-

- pendent of psychopathology. *Journal of Consulting Psychology*, 24, 349-354.
- Damasio, A.R. (1994). *Descartes' Error: Emotion, Reason and the Human Brain*. New York: Avon.
- Diener, E., Sandvik, E., & Larsen, R. J. (1985). Age and sex effects for emotional intensity. *Developmental Psychology*, 21(3), 542-546.
- Eckel, C., Grossman, P. (1998). Are Women Less Selfish Than Men? Evidence From Dictator Experiments. *The Economic Journal*, Volume 108, Issue 448, 726–735
- Ekman, P. & Oster, H. (1979). Facial Expressions of Emotion. *Annual Review Psychology*. 30:527-54.
- Furnham, A. (2008). Relationship among four big five measures of different length. *Psychological Reports*, 102(1), 312-316. doi: 10.2466/pr0.102.1.312-316
- Gosling, S.D., Rentfrow, P.J., & Swann, W. B., Jr. (2003). A very Brief Measure of the Big Five Personality Domains. *Journal of Research in Personality*, 37, 504-528.
- Graziano, W. G., Habashi, M. M., Sheese, B. E., & Tobin, R. M. (2007). Agreeableness, empathy, and helping: A person X situation perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 93, 583-599.
- Graziano, W. G., & Tobin, R. M. (2009). Agreeableness. In M. R. Leary & R. H. Hoyle (Eds.), *Handbook of individual differences in social behavior* (pp. 46- 61). New York, NY: Guilford Press.
- Grimm, K. J & Widaman, K. F. *Construct Validity*. (2012). Washington, DC, US: American Psychological Association.
- Herlitz, A., Hillerås, P. K., Jorm, A. F., & Winblad, B. (1998). Negative and positive affect among the very old. A survey on a sample age 90 years or older. *Research on Aging*, 20, 593-610.
- Krebs, D. Van Hesteren, F. (1994). The Development of Altruism: Toward an Integrative Model. *Development Review*, 14. 103-158.
- Lag (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor. Utbildningsdepartementet, 20040101.
- Lazarus, R. & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal and coping*. New York: Springer Publishing Company.
- Lebowitz, M. S. & Dovidio, J. F. (2015). Implications of emotion regulation strategies for empathic concern, social attitudes, and helping behavior. *Emotion*, vol.15, no 2, 187- 194.
- McIntosh, I. & Erskine, A. (2000). Money for nothing?: Understanding Giving to

- Beggars. *Sociological Research Online*, vol. 5, no. 1. 5/1/ McIntosh. Html.
- Mauss, M. (1997). *Gåvan* (M. Ahrne, övers.). Lund: Argos. (Originalarbete publicerat 1923).
- Muñoz, C.P. & Potter, J. D. (2014). Street-level charity: Beggars, donors, and welfare policies. *Journal of Theoretical Politics*, vol. 26 no. 1, 158-174.
- Shrout, P. E. & Lane, S. P. (2012). *Reliability*. Washington, DC, US: American Psychological Association
- Smith, G. T., Jessica L. Combs, J. L. & Carolyn M. Pearson, C. M. (2012). *Brief Instruments and Short Forms*. Washington, DC, US: American Psychological Association
- Tomkins, S. (1962), *Affect Imagery Consciousness: Volume I, The Positive Affects*. London: Tavistock.
- Tomkins, S. (1963), *Affect Imagery Consciousness: Volume II, The Negative Affects*. London: Tavistock.
- Watson, D. & Clark, L. A. (1984). Negative Affectivity: The disposition to experience aversive emotional states. *Psychological Bulletin*, 96, 465-490
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063.
- Wessman, A. E. & Ricks, D. F. (1966). *Mood and personality*. New York: Holt, Rinehart & Winston.

Bilaga 1.

Högskolan i Kristianstad
Institutionen för lärande och miljö
Psykologi III, ht 15.

Bodil Jönsson

On-line undersökning om vilka känslor som möte med tiggare kan väcka.

Tiggaren, givaren och affekterna.

Du tillfrågas här om deltagande i ovanstående kvantitativa studie som ska resultera i en C-uppsats vid ovanstående utbildningsanordnare och kurs. Syftet med denna studie är att undersöka om de affekter som väcks hos potentiella givare i mötet med tiggare predicerar sannolikheten för att de förstnämnda ska ge eller inte ge ett bidrag. Även ålder och kön kommer att ingå som oberoende faktorer i studien.

Deltagandet är frivilligt och kan avbrytas när som helst under ifyllandet av enkäten. Dock kan inte ditt deltagande tas bort i efterhand då alla deltagare är anonyma, och just ditt svar kan alltså inte spåras.

Uppsatsen kommer att publiceras på DIVA, den beräknas vara klar i slutet av ht 2016.

Om du har frågor kan du kontakta mig via mail; bodil@bodils.se.

Du är också välkommen att vidarebefordra denna enkät till personer i din närhet så att även de kan delta i studien.

Kalmar 160229
Bodil Jönsson
Vitavallsv 13
393 63 Kalmar

O Jag har tagit del av ovanstående information och deltar av fri egen vilja.

1. Kön
O Kvinna O Man

2. Ålder
_____ år

3. Vilka känslor väcks hos dig i mötet med en tiggare?
Gradera varje affekt efter hur intensivt du upplever den.
1 på skalan betyder "Mycket lite-inte alls" och 5 betyder "Väldigt mycket"

Förvåning-övertäckning 1-----2-----3-----4-----5

Välbehag-glädje 1-----2-----3-----4-----5

Intresse-iver 1-----2-----3-----4-----5

Irritation-vrede 1-----2-----3-----4-----5

Ledsnad-förtvivlan	1-----2-----3-----4-----5
Oro-rädsla	1-----2-----3-----4-----5
Avsmak-äckel	1-----2-----3-----4-----5
Avsky-hat	1-----2-----3-----4-----5
Skam-förödmjukelse	1-----2-----3-----4-----5

4. Här finns ytterligare 20 ord som beskriver olika känslor.

Läs varje ord och markera det svarsalternativ som passar bäst för hur du känner i mötet med en tiggare.

1= Mycket lite eller inte alls

2=Lite

3=Måttligt

4=En hel del

5= Våldigt mycket

1. Intresserad	1-----2-----3-----4-----5
2. Ointresserad	1-----2-----3-----4-----5
3. Ivrig	1-----2-----3-----4-----5
4. Missbelåten	1-----2-----3-----4-----5
5. Stark	1-----2-----3-----4-----5
6. Skuldmedveten	1-----2-----3-----4-----5
7. Rädd	1-----2-----3-----4-----5
8. Fientlig	1-----2-----3-----4-----5
9. Entusiastisk	1-----2-----3-----4-----5
10. Stolt	1-----2-----3-----4-----5
11. Lättirriterad	1-----2-----3-----4-----5
12. Alert	1-----2-----3-----4-----5
13. Skamsen	1-----2-----3-----4-----5
14. Inspirerad	1-----2-----3-----4-----5
15. Nervös	1-----2-----3-----4-----5
16. Bestämd	1-----2-----3-----4-----5
17. Uppmärksam	1-----2-----3-----4-----5
18. Spänd	1-----2-----3-----4-----5
19. Flitig	1-----2-----3-----4-----5
20. Skrämd	1-----2-----3-----4-----5

5. Hur sannolikt är det att du ger tiggare ett bidrag när du möter henne/honom?
Ange procentsats från listan här nedan.

0-5%

6-10%

11-15%

16-20%
21-25%
26-30%
31-35%
36-40%
41-45%
46-50%
51-55%
56-60%
61-65%
66-70%
71-75%
76-89%
81-85%
86-90%
91-95%
96-100%

-
6. Här följer ett antal personlighetsdrag som du kanske kan, eller inte kan, tillämpa på dig själv.
Skriv en siffra bredvid varje ordpar föra att visa i vilken utsträckning du instämmer eller inte i det ordparet. Se på ordparet som en helhet även om det ena ordet i paret appellerar starkare till dig .

1=Motsätter mig starkt
2=Motsätter mig måttligt
3=Motsätter mig lite grann
4= Varken motsätter mig eller inte
5= Instämmer lite
6=Instämmer måttligt
7=Instämmer starkt

Jag ser på mig själv som:

1. ____ Utåtriktad, entusiastisk.
2. ____ Kritisk, stridig.
3. ____ Rekorderlig, självdisciplinerad.
4. ____ Orolig, blir lätt upprörd.
5. ____ Öppen för nya upplevelser, komplex.
6. ____ Reserverad, tyst.
7. ____ Sympatisk, varm.
8. ____ Desorganiserad, vårdslös.
9. ____ Lugn, känslomässigt stabil.
10. ____ Traditionell, inte så idérik.

Tack för din medverkan!

Bodil Jönsson